

Αθήνα, 29-12-2017

Αριθ. Πρωτ. Γ/ΕΞ/9362/29-12-2017

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 151 / 2017

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 10-10-2017, σε συνέχεια της από 16-05-2017 συνεδρίασης, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, και τα τακτικά μέλη Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αντώνιος Συμβώνης, Σπύρος Βλαχόπουλος, Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Ελένη Μαρτσούκου και το αναπληρωματικό μέλος Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου σε αντικατάσταση του τακτικού μέλους Κωνσταντίνου Λαμπρινουδάκη, ο οποίος, αν και εκλήθη νομίμως εγγράφως, δεν προσήλθε λόγω κωλύματος. Επίσης μετείχαν τα αναπληρωματικά μέλη Χαράλαμπος Τσιλιώτης και Γεώργιος Νούσκαλης ως εισηγητές με δικαίωμα ψήφου.¹ Στη συνεδρίαση, παρέστη επίσης, με εντολή του Προέδρου, χωρίς δικαίωμα ψήφου, η Θεοδώρα Τουτζιαράκη, ειδικός επιστήμονας – νομικός ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση και πριν τη διάσκεψη και λήψη της απόφασης, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5428/06-09-2016 προσφυγή του προς την Αρχή, ο Α καταγγέλλει παράνομη επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων από ιστοσελίδες ειδησεογραφικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, ο προσφεύγων καταγγέλλει ότι στο από ... δημοσίευμα του ιστολογίου «dexiextrem.blogspot.gr» με τίτλο ... αναπαράγονται προσωπικές του αναρτήσεις σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης προκειμένου να σχολιαστεί το

¹ Βλ. άρθρο 7 παρ. 3 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΦΕΚ Β 336/2000), όπως αυτός τροποποιήθηκε με τις με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2015/22-04-2008 (ΦΕΚ Β 859) και Γ/ΕΞ/3082/03-05-2011 (ΦΕΚ Β 989) Αποφάσεις της Αρχής.

γεγονός της σύλληψής του με την κατηγορία της ένταξης σε εγκληματική οργάνωση. Κατόπιν τούτου, σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα, ο προσφεύγων έστειλε την από 15-07-2013 επιστολή διαμαρτυρίας στο ιστολόγιο «dexiextrem.blogspot.gr», με την οποία α) ενημέρωσε ότι στις ... εκδόθηκε η υπ' αριθμ. ... απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία απαλλάχθηκε από τις κατηγορίες που του είχαν αποδοθεί και β) ζήτησε να αποσυρθεί από το ως άνω ιστολόγιο το εν λόγω δημοσίευμα, καθώς, κατά την άποψή του, καθίσταται προσβλητικό απέναντι στο πρόσωπό του και στην επαγγελματική του δραστηριότητα και δεν υφίσταται πλέον λόγος διατήρησής του. Περαιτέρω, ο προσφεύγων αναφέρει ότι, παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις του, δεν έχει λάβει απάντηση σχετικά με όσα ζήτησε με την ως άνω επιστολή διαμαρτυρίας του. Τέλος, ο προσφεύγων επισημαίνει ότι, με βάση όλα τα παραπάνω, δεν υφίσταται πλέον νόμιμος λόγος διατήρησης του ως άνω δημοσιεύματος μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την ολοκλήρωση της ποινικής διαδικασίας.

Στο πλαίσιο εξέτασης της ως άνω υπόθεσης, η Αρχή ζήτησε διευκρινίσεις από το ιστολόγιο «dexiextrem.blogspot.gr» με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3043/11-04-2017 έγγραφο και δεν έλαβε έγγραφη απάντηση. Κατόπιν τούτου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο προσφεύγων κλήθηκαν σε ακρόαση ενώπιον της Ολομέλειας της Αρχής με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3580/03-05-2017 και Γ/ΕΞ/3582/03-05-2017 κλήσεις, αντίστοιχα. Στη συνεδρίαση της 16-05-2017 προσήλθε μόνον ο προσφεύγων, ο οποίος εξέθεσε προφορικά τις απόψεις του, τις οποίες ανέπτυξε κατόπιν διεξοδικά με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4249/30-05-2017 υπόμνημά του. Ο υπεύθυνος του ιστολογίου «dexiextrem.blogspot.gr» δεν προσήλθε στην ανωτέρω συνεδρίαση ούτε υπέβαλε έγγραφο υπόμνημα, έστειλε ωστόσο το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6167/22-08-2017 ηλεκτρονικό μήνυμα με το ακόλουθο περιεχόμενο: *«Παρακαλώ ενημερώστε μας για την όποια απόφασή σας προκειμένου να συμμορφωθούμε προς αυτή.»*

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τους εισηγητές και τη βοηθό εισηγητή, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Την Αρχή έχουν κατ' επανάληψη απασχολήσει υποθέσεις σύγκρουσης του δικαιώματος προστασίας του ιδιωτικού βίου (άρθρο 9 παρ. 1 εδ. β' του Συντάγματος) και των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9Α του Συντάγματος) με την ελευθερία της δημοσιογραφικής πληροφόρησης (άρθρο 14 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος) και το δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση (άρθρο 5Α του Συντάγματος)². Τα δικαιώματα αυτά είναι συνταγματικώς ισότιμα και ισοβαρή και, επομένως, η άρση τυχόν σύγκρουσής τους δεν χωρεί με αφηρημένη και σταθερή αξιολογική ιεράρχησή τους. Ο εκτελεστικός νόμος του άρθρου 9Α του Συντάγματος (ν. 2472/1997) έχει θεσπίσει ορισμένα κριτήρια εναρμόνισης των δικαιωμάτων αυτών και επίλυσης των συγκρούσεων μεταξύ τους στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας (βλ. άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997), με βάση τα οποία αξιολογούνται οι ειδικότερες περιστάσεις της κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης. Σύμφωνα με τη νομολογία της Αρχής, είναι αναγκαία μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων με *ad hoc* στάθμιση των αντιτιθέμενων συμφερόντων και σύμφωνα με την ερμηνευτική αρχή της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης. Ταυτόχρονα, πρέπει να εφαρμόζεται και η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Συντ.) με τέτοιον τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία του Τύπου, δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση και δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια.

2. Κατά τους ορισμούς του άρθρου 2 στοιχ. α', β' και γ' του ν. 2472/1997 ευαίσθητα δεδομένα είναι, μεταξύ άλλων, και τα δεδομένα που είναι σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες ενός φυσικού προσώπου. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 [όπως η διάταξη τροποποιήθηκε με το άρθρο όγδοο παρ. 3 του ν. 3625/2007 (ΦΕΚ 290 Α') και ίσχυε κατά το χρόνο της υπό κρίση επεξεργασίας, δηλ. στις 19-01-2012]³ προβλέπεται ότι «*Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί*

² Βλ. ενδεικτικά τις Αποφάσεις της Αρχής 100/2000, 24/2005, 25/2005, 26/2007, 43/2007, 58/2007, 17/2008, 36/2012, 165/2012, 16/2015, 17/2015, 41/2017, διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Αρχής www.dpa.gr / Αποφάσεις.

η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων.». Τα εγκλήματα αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. εδάφιο β' του ν. 2472/1997, είναι εκείνα που τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως «εγκλήματα κατά της ζωής, κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας, κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, επιβουλής της δημόσιας τάξης, ως και τελούμενα σε βάρος ανηλίκων θυμάτων.». Με την ανωτέρω διάταξη η διενέργεια της συγκεκριμένης επεξεργασίας, δηλαδή της δημοσιοποίησης προσωπικών δεδομένων σχετικών με ποινικές διώξεις ή καταδίκες και των λοιπών στοιχείων των κατηγορουμένων προσώπων, που συνδέονται με αυτές, ανατίθεται στην Εισαγγελική Αρχή [βλ. Απόφαση 128/2012 της Αρχής, μετά την έκδοση της οποίας η σχετική διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. β' εδάφιο δεύτερο του ν. 2472/1997 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 79 του ν. 4139/2013 (ΦΕΚ Α 74)].

3. Περαιτέρω, στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997 (άρθρο 3 παρ. 1) εμπίπτουν, ως αυτοματοποιημένη επεξεργασία, η διάθεση σε ιστοσελίδες στο Διαδίκτυο και οι δημοσιεύσεις/αναρτήσεις σε ηλεκτρονικές εφημερίδες, καθώς και η δημοσίευση σε έντυπες εφημερίδες, πολλώ δε μάλλον όταν οι τελευταίες διαθέτουν τα δημοσιεύματά τους και σε ηλεκτρονική μορφή στο Διαδίκτυο (βλ. ενδεικτικά, Αποφάσεις 165/2012, 16/2015, 17/2015 και 41/2017). Επιπρόσθετα, η Αρχή έχει δεχθεί ότι η παράνομη διάθεση προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο θίγει δυσανάλογα τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, διότι, λαμβάνοντας υπόψη τους ιδιαίτερους κινδύνους που συνδέονται με τη φύση του Διαδικτύου (ελεύθερη, καθολική και μη ελεγχόμενη πρόσβαση χωρίς χρονικό περιορισμό σε

³ Η διάταξη αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο 79 του ν. 4139/2013 (ΦΕΚ Α 74) και ισχύει σήμερα ως ακολούθως: «Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η διάταξη πρέπει να είναι ειδικώς και πλήρως αιτιολογημένη, να προσδιορίζει τον τρόπο δημοσιοποίησης και το χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων. Κατά της εισαγγελικής διάταξης επιτρέπεται προσφυγή εντός 2 ημερών από τη γνωστοποίηση στον κατηγορούμενο ή κατάδικο ενώπιον του Προϊστάμενου της Εισαγγελίας Πρωτοδικών ή του Προϊστάμενου της Εισαγγελίας Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο, ο οποίος αποφαινεται εντός 2 ημερών. Μέχρι να αποφανθεί ο αρμόδιος Εισαγγελέας απαγορεύεται η εκτέλεση της διάταξης και η δημοσιοποίηση δεδομένων.».

κάθε είδους πληροφορίες σχετικά με ένα πρόσωπο), μέσω μιας τέτοιας επεξεργασίας το υποκείμενο των δεδομένων συνδέεται για πάντα με μια παρελθούσα συμπεριφορά του, ενώ παράλληλα οι σχετικές πληροφορίες καθίστανται εύκολα προσιτές σε οποιονδήποτε τις αναζητήσει (βλ. ιδίως Αποφάσεις της Αρχής υπ' αριθμ. 165/2012 και 37/2015). Ως εκ τούτου, τα δεδομένα αυτά μπορεί να χρησιμοποιηθούν και για άλλους σκοπούς πέραν της άσκησης του δημοσιογραφικού επαγγέλματος ή της ιστορικής έρευνας, π.χ. εμπορία πληροφοριών, έρευνα εργοδότη κατά τη διαδικασία πρόσληψης, δημιουργία προφίλ.

4. Στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997 ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: «α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας, γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση. δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους.» Οι διατάξεις αυτές του άρθρου 4 αφορούν προφανώς και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, αφού ο ν. 2472/1997 δεν εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του τη δημοσιογραφική δραστηριότητα, με την επιφύλαξη των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' και 11 παρ. 5 που περιέχουν ειδικότερες ρυθμίσεις για τα μέσα ενημέρωσης. Ειδικά δε το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 δεν διακρίνει, ως προς τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων που έχουν συλλεγεί μη νομίμως, αν η κτήση τους έγινε από τον ίδιο τον δημοσιογράφο ή τρίτον που αποτελεί την πηγή του δημοσιογράφου. Επομένως, είναι παράνομη η επεξεργασία και χρήση προσωπικών δεδομένων που αποκτήθηκαν παράνομα είτε από τον ίδιο τον δημοσιογράφο είτε με τη συμμετοχή του (βλ. Απόφαση της Αρχής υπ' αριθμ. 122/2012). Η επεξεργασία, όμως, και χρήση προσωπικών δεδομένων που αποκτήθηκαν παράνομα από τρίτον χωρίς τη συμμετοχή του δημοσιογράφου, κρίνεται ως προς τη νομιμότητά της με βάση τις σταθμίσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' στην περίπτωση των απλών δεδομένων και του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' στην περίπτωση των ευαίσθητων δεδομένων. Στο πλαίσιο των σταθμίσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ και άλλων παραγόντων, κατά πόσον ο δημοσιογράφος θα μπορούσε εύκολα να διαγνώσει την παράνομη πρωτογενή κτήση των δεδομένων. Η γνώση ή η δυνατότητα διάγνωσης της

παράνομης κτήσης καθαυτή δεν κωλύει την περαιτέρω δημοσιογραφική επεξεργασία των δεδομένων αυτών, αποτελεί πάντως θεμιτό κριτήριο στάθμισης ως προς την ευθύνη του δημοσιογράφου και τις συνέπειες που απορρέουν από την παραβίαση του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α΄ του ν. 2472/1997 (βλ. Απόφαση της Αρχής υπ' αριθμ. 41/2017). Ειδικά, δε, ως προς την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων σχετικά με ποινικές διώξεις του υποκειμένου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν το τεκμήριο της αθωότητας του κατηγορουμένου (άρθρο 6 παρ. 2 ΕΣΔΑ) σε συνδυασμό με την συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας ως σταθμιστικού πλαισίου των μεγεθών αφενός του δικαιώματος πληροφόρησης του κοινού και αφετέρου της προστασίας της προσωπικότητας του κατηγορουμένου (βλ. ΑΠ 1394/2012 ΕπισκεΔ 2013.313, Εφαθ 3808/2014, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΠΠρΑθ 2028/2015, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

5. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς επιτρέπεται αν υφίσταται δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε΄ σε συνδυασμό με τα κριτήρια που θέτει το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ΄ του ν. 2472/1997 για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος και εφαρμόζεται κατά μείζονα λόγο και στην περίπτωση των απλών δεδομένων)⁴. Το δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση σχετικά με τις εκδηλώσεις των δημοσίων προσώπων, που συνδέεται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή αφορά τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, εντάσσεται στην έννοια του «υπέρτερου έννομου συμφέροντος» κατά το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε΄ του ν. 2472/1997, δεδομένου ότι καλύπτει εκδηλώσεις δημοσίων προσώπων⁵, οι οποίες, ανεξάρτητα από τον τρόπο που γίνονται, μπορούν να θεωρηθούν ότι αφορούν την άσκηση ανατεθειμένης σε αυτούς δημόσιας λειτουργίας, η οποία ως εκ της φύσεως και του είδους των εκπληρούμενων καθηκόντων υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική (βλ. Αποφάσεις

⁴ Σημειώνεται ότι η Αρχή δεν εφαρμόζει τη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ΄ του ν. 2472/1997, στο μέτρο που αυτή απαιτεί άδεια της Αρχής για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Και τούτο, διότι η από τη διάταξη αυτή απαιτούμενη άδεια της Αρχής συνιστά προληπτικό μέτρο της ελευθερίας του Τύπου και ως τέτοιο απαγορεύεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 παρ. 2 Σ (έτσι ρητά οι Αποφάσεις της Αρχής 26/2007 σκ. 11 και 17/2008 σκ. 18). Κατά τα λοιπά, όμως, η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχείο ζ΄ του Ν. 2472/1997 είναι εφαρμοστέα, δεδομένου ότι θέτει ουσιαστικά κριτήρια για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος, τα οποία είναι τα ακόλουθα: 1) η επεξεργασία να αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, 2) η επεξεργασία να πραγματοποιείται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς και 3) η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

της Αρχής υπ' αριθμ. 26/2007, 43/2007, 165/2012, 16/2015, 17/2015, 41/2017). Εξάλλου, η υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων δεν υφίσταται όταν η συλλογή γίνεται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς και αφορά σε δημόσια πρόσωπα (άρθρο 11 παρ. 5 του ν. 2472/1997). Περαιτέρω, το άρθρο 13 του ν. 2472/1997 καθιερώνει το δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου των δεδομένων με σκοπό αφενός να προστατευτεί το συμφέρον αυτού ως θιγόμενου, και αφετέρου να εξασφαλιστεί ο έλεγχος της νομιμότητας της επεξεργασίας, η οποία πραγματοποιείται (βλ., ενδεικτικά, Απόφαση 37/2015 της Αρχής).

6. Εν προκειμένω, στο από ... δημοσίευμα του ιστολογίου «dexiextrem.blogspot.gr», με το οποίο σχολιάζονται προηγούμενα δημοσιεύματα άλλων ιστοσελίδων, αναφέρονται και στοιχεία που αφορούν στη σύλληψη του προσφεύγοντος στο πλαίσιο εισαγγελικής έρευνας σχετικά με εγκληματική οργάνωση (ονοματεπώνυμο, επαγγελματική ιδιότητα, γεγονός σύλληψης και κατηγορία). Συνεπώς, πρόκειται για εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, η οποία συνίσταται στη διάδοση προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος μέσω διαδικτύου (βλ. άρθρο 2 στοιχ. α', β', γ' και δ' σε συνδυασμό με άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997 και ανωτέρω σκέψη 3). Ανεξάρτητα αν είχε επιτραπεί η δημοσιοποίηση των ονομάτων όλων των κατηγορουμένων, καθώς και των φερόμενων ως τελεσθεισών πράξεων από τον καθένα, με ευθύνη της εισαγγελικής αρχής σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 2 στοιχ. β' εδάφιο δεύτερο του ν. 2472/1997, όπως ίσχυε κατά το χρόνο της υπό κρίση επεξεργασίας (δηλ. πριν από τη σχετική τροποποίηση με το άρθρο 79 του ν. 4139/2013, βλ. ανωτέρω σκέψη 2), το οποίο δεν κατέστη δυνατό να διαπιστωθεί λόγω της παρέλευσης σημαντικού χρονικού διαστήματος (πάνω από τέσσερα έτη), από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η εν λόγω ανάρτηση συνδέεται με μια είδηση δημοσίου ενδιαφέροντος, η οποία αφορούσε στη σύλληψη πολλών προσώπων φερόμενων ως εμπλεκομένων σε κύκλωμα τοκογλυφίας και εκβίασης με βάση σχετική ανακοίνωση της ΕΛ.ΑΣ., η οποία έλαβε ευρεία δημοσιότητα την εποχή εκείνη⁵, τα δε προσωπικά δεδομένα όλων των εμπλεκομένων (ονοματεπώνυμο, επαγγελματική ιδιότητα κλπ) είχαν δημοσιευθεί

⁵ Ως δημόσια πρόσωπα κατά την έννοια του ν. 2472/1997 νοούνται τα πρόσωπα που κατέχουν δημόσια θέση ή/και χρησιμοποιούν δημόσιο χρήμα ή ακόμα και όλοι όσοι διαδραματίζουν ρόλο στη δημόσια ζωή, όπως στην πολιτική, επιστημονική, θρησκευτική, οικονομική, καλλιτεχνική, κοινωνική, αθλητική [πρβλ. άρθρο 7 του Ψηφίσματος 1165 (1998) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, Απόφαση του ΕΔΔΑ «Καρολίνα του Αννόβερου κατά Γερμανίας», 24.06.2004, σκ. 42 και 72 -όπου εξετάστηκε, μεταξύ άλλων, αν κατά την κρυφή φωτογράφησή της από δημοσιογράφους η προσφεύγουσα ασκούσε δημόσια καθήκοντα ή όχι].

⁶ Βλ., ενδεικτικά, το από ... δημοσίευμα της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ gr» με τίτλο ... και το με ίδια ημ/νία δημοσίευμα της εφημερίδας «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» με τίτλο ..., στα οποία γίνεται αναφορά σε σχετική ανακοίνωση της ΕΛ.ΑΣ.

πρωτογενώς από την Εφημερίδα «Μακεδονία», η οποία όμως έχει αποσύρει το εν λόγω δημοσίευμα από την ιστοσελίδα της μετά από εξώδικη όχληση του προσφεύγοντος.

7. Καταρχήν ο προσφεύγων δεν είναι δημόσιο πρόσωπο (βλ. άρθρο 7 παρ. 2 εδ. ζ' του ν. 2472/1997), ωστόσο αποτελεί πρόσωπο που, ως δικηγόρος, δηλ. πρόσωπο που ασκεί ρυθμιζόμενο επάγγελμα, συμμετέχει με κρίσιμο ρόλο στη δημόσια ζωή και, συγκεκριμένα, στην απονομή της δικαιοσύνης υπό ευρεία έννοια⁷ (βλ. Απόφαση 83/2016 της Αρχής και Κατευθυντήριες Γραμμές της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/EK σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης *Google Spain*, WP 225, 26-11-2014). Στην υπό κρίση περίπτωση, η επίμαχη ανάρτηση, με την οποία, όπως προαναφέρθηκε, σχολιάζονται προηγούμενα δημοσιεύματα άλλων ιστοσελίδων, αναφέρεται στη σύλληψη του προσφεύγοντος στο πλαίσιο εισαγγελικής έρευνας σε βάρος του με την κατηγορία της ένταξης σε εγκληματική οργάνωση και της παροχής ουσιωδών πληροφοριών, δηλ. για έγκλημα επιβουλής της δημόσιας τάξης (βλ. ΠΚ 187), συνεπώς η συγκεκριμένη είδηση συνδέεται με την επαγγελματική του ζωή ως δικηγόρου. Περαιτέρω, η επίμαχη πληροφορία, κατά πρώτον είναι παρωχημένη σε σχέση με το χρόνο δημοσιεύσεώς της κατά το έτος 2012, και, στο μέτρο που ο προσφεύγων αθωώθηκε με την έκδοση της υπ' αριθμ. ... απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, δημιουργεί πλέον ανακριβή, ελλιπή και παραπλανητική εντύπωση για το πρόσωπό του. Αναφορικά δε με το δικαίωμα αντίρρησης του προσφεύγοντος, διαπιστώνεται ότι ο υπεύθυνος του ιστολογίου «dextrem.blogspot.gr» δεν ικανοποίησε το δικαίωμα αυτό ούτε με την έννοια της διαγραφής ούτε με την έννοια της διόρθωσης ούτε καν με την έννοια της αιτιολογημένης απάντησης σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 13 παρ. 1 του ν. 2472/1997, καθώς ουδέποτε απάντησε στην από 15-07-2013 επιστολή διαμαρτυρίας του προσφεύγοντος, με την οποία ο τελευταίος ενημέρωσε για την έκδοση της αθωωτικής για το πρόσωπό του δικαστικής απόφασης (υπ' αριθμ. ... απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης) και ζήτησε να αποσυρθεί το εν λόγω δημοσίευμα. Το δημοσίευμα αυτό παραμένει διαθέσιμο στο Διαδίκτυο για σημαντικό χρονικό διάστημα

(πάνω από τρία έτη από την έκδοση της προαναφερόμενης αθωωτικής απόφασης), γεγονός που, όπως προαναφέρθηκε (βλ. ανωτέρω σκέψεις 3 και 6), θίγει δυσανάλογα τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη τους ιδιαίτερους κινδύνους που συνδέονται με τη φύση του Διαδικτύου (ελεύθερη, καθολική και μη ελεγχόμενη πρόσβαση χωρίς χρονικό περιορισμό σε κάθε είδους πληροφορίες σχετικά με ένα πρόσωπο), καθώς μέσω μιας τέτοιας επεξεργασίας το υποκείμενο των δεδομένων συνδέεται για πάντα με μια παρελθούσα συμπεριφορά του, ενώ παράλληλα οι σχετικές ανακριβείς πλέον πληροφορίες καθίστανται εύκολα προσιτές σε οποιονδήποτε τις αναζητήσει. Συνεπώς, ο υπεύθυνος του ιστολογίου «dexiextrem.blogspot.gr» δεν ικανοποίησε το δικαίωμα αντίρρησης του προσφεύγοντος κατά τους όρους του άρθρου 13 του ν. 2472/1997, ως όφειλε, σύμφωνα με τα ανωτέρω.

8. Με βάση όλα τα παραπάνω, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα των παραβάσεων των άρθρων 4, 5, 7 και 13 του ν. 2472/1997 που αποδείχθηκαν και της προσβολής που επήλθε από αυτές στο υποκείμενο όπως αυτή εκτέθηκε αναλυτικά ανωτέρω, κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθεί η κατά το άρθρο 21 παρ.1 εδαφ. β' του ν. 2472/1997 κύρωση του προστίμου. Περαιτέρω, κρίνει κατά πλειοψηφία ότι το ύψος του προστίμου πρέπει να οριστεί σε δύο χιλιάδες (2.000) Ευρώ. Κατά την άποψη, όμως, δυο μελών, πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο χιλίων (1.000) Ευρώ. Τέλος, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να απευθυνθούν, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997, οι συστάσεις που αναφέρονται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή

⁷ Σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013), «1. Ο δικηγόρος είναι δημόσιος λειτουργός. Το λειτούργημα του αποτελεί θεμέλιο του κράτους δικαίου. 2. Περιεχόμενο του λειτουργήματος είναι η εκπροσώπηση και υπεράσπιση του εντολέα του σε κάθε δικαστήριο, αρχή ή υπηρεσία ή εξωδικαστικό θεσμό, η παροχή νομικών συμβουλών και γνωμοδοτήσεων, όπως επίσης και η συμμετοχή του σε θεσμοθετημένα όργανα ελληνικά ή διεθνή.» (άρθρο 1 του ν. 4194/2013). Περαιτέρω, αναφορικά με τη θέση του δικηγόρου στην απονομή της Δικαιοσύνης, ορίζεται ότι «Ο δικηγόρος είναι συλλειτουργός της δικαιοσύνης. Η θέση του είναι θεμελιώδης, ισότιμη, ανεξάρτητη και αναγκαία για την απονομή της.» (άρθρο 2 του ν. 4194/2013 και ΑΠ 407/2017, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Σύμφωνα δε με τον Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Λειτουργήματος (όπως εγκρίθηκε με την από 4.1.1980 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και δημοσιεύτηκε στον Κώδικα Νομικού Βήματος στον τόμο του 1986 και προσαρτάται στον Κώδικα Δικηγόρων και ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 4194/2013), «Ο Δικηγόρος είναι άμισθος δημόσιος λειτουργός, και ένας από τους τρεις παράγοντες του τρίπτυχου της λειτουργίας και της απονομής της Δικαιοσύνης (Δικαστικοί Λειτουργοί, Δικηγόροι, Δικαστικοί Υπάλληλοι).» (άρθρο 1 Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Λειτουργήματος).

1. Κρίνει ομόφωνα ότι η μέσω του υπό κρίση δημοσιεύματος του ιστολογίου «dexiextrem.blogspot.gr» διάδοση προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος έλαβε χώρα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το αναγκαίο για την ενημέρωση του κοινού για τη συγκεκριμένη είδηση με την οποία συνδέθηκε, δεδομένου μάλιστα ότι η επίμαχη πληροφορία, στο μέτρο που ο προσφεύγων αθώωθηκε δικαστικά, δημιουργεί πλέον ανακριβή, ελλιπή και παραπλανητική εντύπωση για το πρόσωπό του για πάνω από τρία (3) έτη.
2. Κρίνει ομόφωνα ότι ο υπεύθυνος του ιστολογίου «dexiextrem.blogspot.gr» δεν ικανοποίησε το δικαίωμα αντίρρησης του προσφεύγοντος σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 13 του ν. 2472/1997 για τους λόγους που αναφέρονται ιδίως στις σκέψεις 6 και 7 της παρούσας.
3. Επιβάλλει, κατά πλειοψηφία, πρόστιμο ύψους δυο χιλιάδων (2.000) Ευρώ στον υπεύθυνο του ιστολογίου «dexiextrem.blogspot.gr» για τις ανωτέρω παραβάσεις.
4. Απευθύνει στον υπεύθυνο του ιστολογίου «dexiextrem.blogspot.gr» τις ακόλουθες συστάσεις:
 - i. Να αφαιρέσει το επίμαχο δημοσίευμα ή να μεριμνήσει για τη διόρθωσή του με δημοσίευση της είδησης της έκδοσης της αθωωτικής για το πρόσωπο του προσφεύγοντος δικαστικής απόφασης και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή.
 - ii. Να ικανοποιεί εφεξής το δικαίωμα αντίρρησης των υποκειμένων των δεδομένων αναφορικά με τα δημοσιεύματα που αναρτά σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 13 του ν. 2472/1997, εφόσον συντρέχει περίπτωση με αφαίρεση ολόκληρου του δημοσιεύματος ή των στοιχείων του ενδιαφερόμενου προσώπου, ή να απορρίπτει το σχετικό αίτημα με ειδική αιτιολογία, σε κάθε δε περίπτωση να απαντά εγγράφως εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων προς το ιστολόγιο.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου